Region Stockholm

Regionarkivet

DATUM 2026-07-03

ARK 2025/188

REMISS PM

Anvisning gällande att överlämna digital journalinformation till Regionarkivet

Bakgrund

Myndigheter i Region Stockholm ska överlämna sina arkiv till arkivmyndigheten för slutarkivering. I Region Stockholm är kulturnämnden arkivmyndighet. Arkivmyndighetens praktiska arbete utförs av Regionarkivet som därmed är mottagare av arkiven. Detta är reglerat i Region Stockholms riktlinjer för informationshantering och arkiv. Efter överlämnandet ansvarar Regionarkivet för vården samt för att arkiven finns tillgängliga för allmänhetens rätt till insyn, rättskipning och förvaltning samt framtida forskning[1] Att överlämna inaktuell information till en arkivmyndighet är en lagstyrd process. Syftet är att en myndighet ska fokusera på den information som skapas och används i den dagliga verksamheten och som omfattas av de regelverk som gäller för den verksamheten.

Patientdatalagen (2008:355), PDL, och lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation (2022:213) utgår från skyldigheten att föra patientjournal och behovet av att kunna återanvända uppgifterna för patientens egen vård och behandling. I Region Stockholm dokumenteras den vård och behandling som utförs inom hälso- och sjukvården digitalt i flertalet olika vårdinformationssystem varav ett definieras som huvudjournalsystem. Det uppfyller kraven för ett system för sammanhållen journalföring[2] och det innebär enkelt uttryckt att vårdens verksamheter kan ta del av varandras journalinformation i systemet.

Region Stockholms nuvarande huvudjournalsystem är TakeCare. Det innehåller journalinformation från mitten av 1990-talet och framåt. Det har inte skett någon arkivering från systemet. I samband med att Region Stockholm beslutade att avveckla nuvarande huvudjournalsystem aktualiserades frågan om arkivering av journalinformation i Take Care. I samarbete med *Regional arbetsgrupp policyrådet* har Regionarkivet därför tagit fram en anvisning för överlämnande av digital journalinformation. Policyrådet är en arbetsgrupp under regional samverkan för

[1] Arkivlagen (1990:782) §§ 3–4
[2] Patientdatalagen (2008:355)

patientsäkerhet som tar fram regionala rekommendationer för användning av digitala verktyg och tjänster utifrån patientsäkerhet, informationssäkerhet och juridik. I Policyrådet finns representanter från samtliga vårdgivare samt Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, regionledningskontoret och RVLP (regional vård- och läkemedelsprocess).

Problem som anvisningen ska lösa

- Säkerställa att digital journalinformation arkiveras och bevaras för framtiden i enlighet med arkivlagen.
- Det saknas generella regler som definierar när digital journalinformation ska överlämnas. Detta försämrar tillgängligheten eftersom den som begär ut journalinformation blir hänvisad mellan olika verksamheter i sitt sökande
- Region Stockholms olika journalsystem innehåller även patientjournaler som tillhör avlidna patienter. Det saknas då anledning att bevara dem i systemens produktionsmiljö och de bör inte heller vara tillgängliga inom ett system för sammanhållen journalföring
- Då det saknas en tydlig och generell regel för när digital journalinformation ska överlämnas. Det behövs en tydlig, korrekt, enkel och förutsebar regel för överlämnandet så att ansvariga kan förbereda för kommande överlämnanden i god tid och så att överlämnandet kan ske säkert och kostnadseffektivt

Förslag till anvisning

Samarbetet med vårdgivarnas representanter har resulterat i detta förslag till anvisning gällande en fast tidpunkt för överlämnande av digital journalinformation inom Region Stockholm. Regeln innebär att Region Stockholm kan skapa en säker, effektiv och förutsebar process för överlämnandet.

Tidpunkten som föreslås är 3 hela kalenderår efter det kalenderår då en patient avlidit. Tidpunkten är vald utifrån vårdens eventuella behov av verksamhets- och kvalitetsuppföljning och hantering av vårdskadeärenden. Efter 3 år bedöms vårdens behov av att ha direkt tillgång till informationen ha minskat drastiskt och det är lämpligt med ett överlämnande. Regionarkivet övertar ägarskapet för informationen och fortsätter vårda och tillhandahålla den för framtida användare enligt vad som föreskrivs i arkivlagen.

Anvisningen gäller:

- För alla myndigheter inom Region Stockholm
- För information i alla journalföringssystem som används för att dokumentera enligt patientdatalagen och lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation, både nuvarande och kommande
- För journalinformation tillhörande avlidna patienter. Det finns inget annat sätt att bli ”inaktuell” eftersom det är omöjligt att veta när och om vården snabbt behöver ta del av äldre journalinformation så länge patienten lever

Sekundäranvändning

Regionarkivets uppdrag är att bevara information från Region Stockholms verksamheter och främja användning av dessa informationstillgångar. Det är en viktig del av uppdraget att tillhandahålla arkivinformation till bland annat forskning både nu och i framtiden.

Även om journalinformation skapas och används främst i vård och behandling av patienter finns det andra intressentgrupper som behöver ha tillgång till den, både på kort och lång sikt, så kallad sekundäranvändning. Även om dataskyddslagstiftningen normalt sett inte gäller för uppgifter om avlidna, så är PDL till viss del tillämplig på sådana uppgifter. Patientdatalagen reglerar även möjligheten för vårdgivare att behandla personuppgifterna för andra ändamål kopplat till hälso- och sjukvårdsverksamheten, såsom verksamhetsuppföljning, kvalitetsarbete och statistikframställning. Sådana ändamål kan även aktualiseras för uppgifter om avlidna. När behov av uppgifterna för vårdgivarens ändamål inte längre föreligger återstår endast arkivändamålet, bevarande av allmänna handlingar och rätten att ta del av dessa enligt arkivlagen.

Regionarkivet föreslår efter dialog med representanter från vårdgivarna, Forskning och innovation samt regionjuristerna en lösning där myndigheterna kan behålla en kopia av den arkiverade informationen som kan användas för analys, uppföljning, statistik, kvalitets- och verksamhetsuppföljning med mera i enlighet med 2 kap. 4 § PDL. Informationen kan också lämnas ut till forskning. Detta samtidigt som Region Stockholms behov av att bevara allmänna handlingar och rätten att ta del av allmänna handlingar över tid tillgodoses genom ett överlämnande till Regionarkivet. Denna lösning är inte en del av anvisningen utan hanteras fristående i samband med att det praktiska överlämnandet sker.

En annan stor användargrupp är medborgare som vill ta del av sina eller närståendes information ur ett medicinskt- eller släktforskningsperspektiv.

De digitala journalarkiven bevaras med patienten i centrum vilket skapar goda möjligheter att för medborgaren att ta del av informationen.

För alla användargrupper sker utlämnandet av arkiverad information genom en enhetlig och rättssäker process. Förutsättningarna för utlämnande av allmänna handlingar förändras inte till följd av arkivering. Hos Regionarkivet finns stor kompetens om hur informationen bevaras, hur återsökningen görs och hur den ska lämnas ut. Ett omfattande utvecklingsarbete pågår för att ytterligare effektivisera utlämnandet av digital information. Region Stockholm profilerar sig som en organisation som satsar mycket på forskning och Regionarkivet är en del av den satsningen, det gäller såväl inom den medicinska forskningen som inom andra ämnen.

Överlämnande i praktiken – vad händer nu
Anvisningen är ett beslut om när journalinformation ska överlämnas. Det är en förutsättning för att kunna skapa en generell hantering för överlämnande av digital journalinformation. Arbetet pågår redan, exempelvis inom ramen för avveckling av TakeCare. Instruktioner och vägledningar för det praktiska arbetet med leveranser kommer att uppdateras efterhand som regeln införs i praktiken.